

Uuden Vantaan strategiateemat hyväksyttäväksi

VD/9166/00.01.01.01/2019

RV/PH/HY-L

Uuden Vantaan organisointi on edennyt hyvää vauhtia. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uuden hallintosäännön kahdessa osassa (8.4.2019 § 6 ja 21.10.2019 § 9). Kaupungin viranhaltijaorganisaatio uudistuu 1.1.2020 alkaen. Toimielinorganisaatioon on valmisteltu väliaikainen toimielinrakenne tämän valtuustokauden loppuun. Varsinaiset uudet toimielimet aloittavat toimintansa 1.6.2021 alkavalla valtuustokaudella.

Uudistustyötä on johtanut kaupunginhallituksen asettama Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunta, ja kaupunginhallitus on antanut matkan varrella valmisteluohjeita eri osa-alueittain. Antaessaan valmisteluohjeet uuden Vantaan toimialarakenteelle 22.10.2018 § 13 kaupunginhallitus linjasi valmisteluohjeena myös, että organisaatorakenteen lisäksi valmistellaan poikkihallinnolliset, strategiasta johdetut ja erikseen päätettävät teemat, jotka vaihtuvat tai tarkentuvat valtuustokausittain

Strategiateemat

Kaupunginhallituksen valmisteluohjeen mukaisesti on valmisteltu poikkihallinnolliset strategiateemat. Yksi uuden Vantaan rakentamisen keskeisistä periaatteista on ollut yhteistyön organisaatio. Uudistuksessa halutaan eri tavoin mahdollistaa toimialarajat ylittävä yhteistyö. Strategiateemat ovat kaikkia toimialoja tai useampaa kuin yhtä toimialaa koskevia keskeisiä asioita. Niiden tärkein tehtävä on varmistaa valtuustokauden strategian poikkihallinnollinen toteutuminen ja tehostaa strategian seuranta. Strategiateemoissa noudatetaan valtuustokauden strategiassa määriteltyjä kaupungin arvoja ja edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Valmistelun edetessä strategiateemoiksi ovat muodostuneet seuraavat:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoivat ja terveet asukkaat ovat hyvinvoivan Vantaan perusta. Kunnan keskeinen ja lakisääteinen tehtävä on asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen (perustuslaki 19 §, kuntalaki 1 §, terveydenhuoltolaki 12 §, sosiaalihuoltolaki 7 §). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä tarkoitetaan kaupungin tietoista voimavarojen kohdentamista asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa.

Vantaan valtuustokauden 2018-2021 strategiassa yhtenä strategisena painopistealueena on asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Strategian toimeenpaneva ohjelma on Vantaan hyvinvointiohjelma 2018-2022.

Elinvoiman edistäminen

Kaupungin vetovoimaisuuden säilyttäminen ja parhaimmillaan lisääminen ovat sen elinvoimaisuuden säilymisen ehto ja keskeisin tehtävä. Kaupunki ilman terveitä ja työllistäviä yrityksiä sekä elinvoimaista, osaamista ja osaajia houkuttelevaa toimintaympäristöä on nopeasti kyvytön huolehtimaan perustehtävistään. Siksi kaupungin elinvoiman edistäminen on sen menestyksen perusta, jonka ytimessä on kaupungin kyky luoda uusia työpaikkoja sekä pitää yllä vahvaa työllisyyskehitystä. Yritysmönteinen

ilmapiiri, vahvat ja kasvuhaluiset avainyritykset sekä niiden ympärille muodostuneet yritysklusterit luovat perustaa kasvuille. Monipuolinen koulutustarjonta puolestaan vahvistaa alueen osaamispohjaa sekä vastaa osaltaan yritysten muuttuviin työvoima- ja osaamistarpeisiin.

Edistääkseen ja monipuolistaakseen kaupungin elinvoimaa, on kaupunginvaltuusto vahvistanut Vantaan Elinvoima- ja vetovoimaohjelman 2019-2021 kesällä 2019. Elinvoima- ja vetovoimaohjelmassa on määritelty Vantaan elinkeino- ja työllisyyspoliittiset linjaukset, kaupungin vetovoimaa lisäävät keskeiset toimet sekä kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatoiminnan tavoitteet sekä konkreettiset toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.

Vantaan Elinvoima- ja vetovoimaohjelma toteuttaa Vantaan kaupungin valtuustokauden 2018–2021 strategiaa, maa- ja asuntopolitiikkaa sekä yleiskaavatyössä tehtyjä linjauksia. Se on samalla keskeinen työohjelma, jolla Uusi Vantaa -strategiateemaa ”Elinvoiman edistäminen” tullaan ohjaamaan ja toteuttamaan.

Osallisuus

Kuntalaisten osallistaminen perustuu kuntalakiin, jonka mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan, ja valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä. Osallisuuden edistämisen merkitys on kuitenkin paljon lakiin perustuvaa velvoitetta laajempi: kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ovat keskeinen osa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä ja luottamuksen rakentamista kunnan ja kuntalaisten välille. Osallisuus kytkeytyy vahvasti ajatukseen sosiaalisesti kestävästä kaupungista, joka mahdollistaa hyvän elämän kaikille asukkaalleen ja ottaa kaikki mukaan kaupungin kehittämiseen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tammikuussa 2018 osaksi kaupungin strategiaa Osallistuva Vantaa -mallin. Sen tarkoituksena on tarjota vantaalaisille tilaisuuksia osallistua kaupungin suunnitteluun ja päätöksentekoon suunnitelmallisesti ja koko kuntaorganisaation läpäisevästi, mutta myös ketterästi ja kokeillen. Mallissa tunnistetaan, että osallistumisen näkökulmasta kuntalaisen roolit suhteessa kuntaan ovat moninaisia: kuntalainen voi olla yhdessä tilanteessa asiakas, toisessa asiantuntija tai toiminnan järjestäjä. Erilaisissa rooleissa myös osallisuuden tavat ja menetelmät vaihtelevat.

Kaikki kuntalaiset ovat monin eri tavoin kosketuksissa kuntaan palvelujärjestelmän kautta. Siksi asukkaiden laajapohjaista osallistumista palveluita koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon voidaan pitää keskeisimpänä kuntalaisten suoran osallistumisen väylänä. Tämä osallistuminen voi saada monia muotoja paikallisesti, alueellisesti ja kaupunkitasoisesti, ja toimialat ovat palveluntuottajina avainasemassa sen mahdollistamisessa.

Kansainvälisyys

Vantaa on kansainvälinen ja monikulttuurinen kaupunki. Tällä hetkellä vantaalaisista noin 19 % on vieraskielisiä ja Vantaalla puhutaan noin 120 eri kieltä. Muuttoliike kansainvälistää meitä entisestään ja arvioiden mukaan vuonna 2035 joka kolmas vantaalainen on vieraskielinen. Tämä muutos on jo nyt vaikuttanut ja tulee vaikuttamaan entisestään myös palveluihimme. Myös yritystoiminta kansainvälistyy. Vantaalla on jo nyt noin 700 kansainvälistä yritystä, joista valtaosa sijoittuu Aviapoliksen alueelle.

Strategian mukaan Vantaan tavoitteena on profiloitua kansainvälisenä kaupunkina ja olla aktiivinen toimija kansainvälisissä verkostoissa. Kansainvälisyys strategiateeman tarkoitus on tunnistaa ja

hyödyntää kansainvälisyyden aito potentiaali elinvoimalle, vetovoimalle ja hyvinvoinnille. Kansainvälinen yhteistyö, toiminta ja projektit ovat keino selviytyä kilpailukykyisenä ja elinvoimaisena sekä sopeutua muutoksiin kansainvälisessä ja kansallisen tason toimintaympäristössä.

Kansainvälisyyteen liittyviä tavoitteita on ripoteltuna eri strategisten painopisteiden alle. Kansainvälisyys onkin selkeästi poikkihallinnollinen ja läpileikkaava teema. Kansainvälisyyteen liittyvissä toimenpiteissä korostuvat palvelujen ja toimintojen kehittäminen vastaamaan muutosta, jonka keskellä kaupungit toimivat. Ne liittyvät esimerkiksi maahanmuuttajien työllisyyden parantamiseen, osaamisen kehittämiseen ja uudenlaisten osallisuuden muotojen kehittämiseen. Samaan aikaan kun kansainvälisyyden poikkileikkaava luonne on tunnistettu, on syntynyt tarve määritellä, mitä kaikkea kansainvälisyydellä tarkoitetaan Vantaan kontekstissa. On tarve luoda viitekehys kansainvälisyydelle ja selkeät tavoitteet sille, mitä kansainvälisyydellä tavoitellaan ja miten sitä hyödynnetään. On koottava yhteen verkostoon kaupungin jo olemassa oleva kansainvälisyyteen liittyvä osaaminen, tietotaito ja toiminta.

Hiilineutraalius

Ilmastonmuutoksen hillinnässä maailman kaupungit ovat merkittävässä asemassa, koska valtaosa maailman energiasta kulutetaan ja päästöistä tuotetaan kaupungeissa. Suomi on hyväksynyt Pariisin ilmasopimuksen, jonka tavoitteena on rajata lämpötilan nousu alle 1,5 asteen. Tavoitteen toteuttamisessa kaupunkien rooli on tärkeä.

Vantaa on strategiassaan sitoutunut olemaan hiilineutraali vuonna 2030. Hiilineutraaliustavoite on integroitu osaksi Vantaan resurssiviisauden tiekarttaa, joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 4.6.2018 ja valtuustossa 18.6.2018. Tiekartta on yksi kaupunkistrategiaa toetuttavista ohjelmista, jonka toteutumisesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle. Hiilineutraaliustavoite on kunnianhimoinen ja sen toteutuminen edellyttää koko kaupunkiorganisaation sitoutumista. Tavoitteiden poikkihallinnollisuus vaatii tiivistä yhteistyötä kaupungin eri organisaatioiden välillä.

Monet Suomen suurimmista kaupungeista ovat sitoutuneet Suomen tavoitetta (hiilineutraalius 2035) tiukempaan aikatauluun. Vantaa tekee tiivistä yhteistyötä muiden kaupunkien kanssa hiilineutraaliuden edistämiseksi.

Vastuullisuus

Suurena, kansainvälisenä kaupunkina Vantaalla on merkittävä rooli isojen ja vaikeiden yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisussa. Kunnan rooli on tuottaa hyvinvointia sen asukkaille ympäristön kantokyvyn rajoissa ottaen huomioon tulevat sukupolvet. Vastuullisuustyö on keino toteuttaa tätä kunnan ydintehtävää.

Vastuullisuus on keskeinen arvo kaupungin strategiassa. Vantaa haluaa itse toimia vastuullisesti ja edellyttää vastuullista toimintatapaa myös kumppaneiltaan. Vastuullisuus on esillä myös strategian visiossa, jossa Vantaata kuvataan vastuulliseksi kasvun keskuksiksi. Strategian painopistealueet talouden tasapainon turvaamisesta ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä kaupungin elin- ja vetovoiman lisäämiseen ja kaupungin tiivistämiseen lähiluontoa vaalien ovat kaikki vastuullisuuden eri puolia, joten vastuullisuus onkin strategiassa läpileikkaavana teemana.

Vastuullisuustyössä otetaan lähtökohdaksi YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (sustainable development goals, SDG). Vantaa toteutti vuoden 2018 lopulla YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden

olennaisuusarvioinnin, jossa tarkasteltiin kaupungin nykytilaa, kipupisteitä ja jo tehtyjä toimia. Tämä työ on alkusysäys kaupungin systemaattiselle vastuullisuustyölle, jota jatketaan nyt vastuullisuuden strategiateemassa.

Sisäilma-asiat

Valtuustokauden strategian 2018-2021 mukaan terveet toimitilat ovat tärkeä osa kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointia. Toimitilojen sisäilmaongelmien selvittämistä nopeutetaan ja tiedonkulkua kaupungin viranhaltijoiden välillä parannetaan. Ratkaisuja etsitään kehittämällä monialaisesti uudis- ja korjausrakentamista, kiinteistöhoitoa, tiedottamista sekä opetusjärjestelyjä. Sisäilmaoireilu ja sairastavuus kiinteistöissä vähenevät toimenpiteiden seurauksena. Sisäilmasta sairastuneille pystytään osoittamaan terveet tilat opiskelua tai työskentelyä varten.

Strategisena tavoitteena kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee. Ensimmäisenä mittarina on, että sisäilmaoireiden määrä vähenee (mittaamista kehitetään) ja tavoitteena oireiden vähäisempi määrä. Toisena mittarina ja tavoitteena on, että korjatuista tiloista ei tule sisäilmakorjausten jälkeen uusia ilmoituksia sisäilmaongelmista.

Strategiateemojen organisointi

Jokaiselle strategiateemalle asetetaan kaupunginjohtajan päätöksellä teeman vetäjä, poikkihallinnollinen verkosto ja strategiasta johdetut vuositasen tavoitteet. Teemoille asetetaan yksi yhteinen ohjausryhmä, johon kuuluvat ainakin kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat. Teemojen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle vuosittain.

Strategiateemoista osa on sellaisia, joissa on jo nyt ollut verkostomaista yhteistyötä niin kaupungin sisällä kuin yhteistyökumppaneidenkin kanssa. Strategiateemoille asetettavien verkostojen ei ole tarkoitus olla päällekkäistä työtä, vaan organisoinnin yhteydessä arvioidaan myös aiheeseen liittyvien jo olemassa olevien verkostojen tarve ja tarvittaessa yhdistetään tai lakkautetaan olemassa olevia verkostoja. Systemaattinen raportointi niin ohjausryhmälle kuin kaupunginhallituksellekin parantaa tavoitteiden saavuttamisen poikkihallinnollista seuranta.

Nyt päätettäviä strategiateemoja on käsitelty Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunnassa useaan otteeseen vuoden 2019 aikana. Jatkossa strategiateemat on tarkoitus valmistella ja linjata valtuustokauden strategian valmistelun yhteydessä.

Kaupunginhallitus 25.11.2019 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että tämän valtuustokauden strategian voimassaolon ajan Vantaan strategiateemat ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, elinvoiman edistäminen, osallisuus, kansainvälisyys, hiilineutraalius, vastuullisuus sekä sisäilma-asiat.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että päätösesitykseen lisättiin lause: "Kaupunginhallituksen päätettäväksi tulevat eri strategiateemojen tavoitteet ja mittarit."

Päätös:

Päätettiin, että tämän valtuustokauden strategian voimassaolon ajan Vantaan strategiateemat ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, elinvoiman edistäminen, osallisuus, kansainvälisyys,

hiilineutraalius, vastuullisuus sekä sisäilma-asiat. Kaupunginhallituksen päätettäväksi tulevat eri strategiateemojen tavoitteet ja mittarit.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, kaikki toimialat

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, puh. 09 839 22101, etunimi.sukunimi@vantaa.fi,
yhteyspäällikkö Paula Harju, puh. 050 312 4842, etunimi.sukunimi@vantaa.fi